

A ZƏRBAYCANIN qülüs səhnəsinin tanınmış simalarından biri, xalq artisti Arif Quliyev qələn il 60 yaşını qeyd edəcək. Onun bu vaxt ərzində həyata keçirmək istədiyi böyük arzusu var. Sən demə, hər kəsin komik aktyor kimi tanıdığı Arif Quliyev də ciddi rol oynamaq arzusunda imiş.

Maşa görə teatrı tərk edənlər

Arif Quliyevin fikrincə belə aktyorlar istedadsızdır.

- Yeni teatr mövsümündə də qismətimə komik obrazlar düşüb. Əziz Nesinin "Diqqət, şəhərdə manyak var" komediyasının məşqlərini artıq başa çatdırmışım. Oruc Qurbanovun quruluş verdiyi bu tamaşada mənə qaz nəzarətçisi, Afaq Bəşirqızına isə ev xidmətçisi rolu həvalə olunub. Yəni, əsas rolu Afaq Bəşirqızı oynayacaq. Ümumiyyətlə, mənim üçün ən doğma yer Musiqili Komediya Teatrıdır. Uzun illərdən sonra buraya qayıtmağım yarımçıq qalan arzularıma yol açdı. Çünki ilk addımlarımı burada atmışam. Səyavuş Aslan, Hacıbaba Bağirov, Nəsimə Zeynalova və başqaları ilə birlikdə bu teatrdə işə başlamışam. Buna görə də bu teatra bağlıyam.

- Daha çox özünüzi hansı rolda görürsünüz?

- Həmişə rejissorların fikrinə inanmışam. Aktyorun öz yeri, rejissorun öz yeri var. Rejissor özü də aktyordur. O görür, duyur. Oynamağı isə bizə həvalə edir. Bu tamaşada başqa obrazlar var.

Mənə elə gəlir, hərə özünü harada yaxşı hiss edirsə, orada da olur. Rejissorla inanmaq aktyor üçün birinci şərtidir. Əlavələr etmək isə sən sənətinin imkanlarından asılıdır.

- Teatrların vəziyyəti necədir? Tamaşaçı, əsər problemi indi də özünü göstərir?

- Bizim teatrdə tamaşaçı problemi yoxdur. Tamaşaçı axını sərbəst olmalıdır. Sərbəst gələndə tamaşaçı tamaşaya daha çox önəm verir. Əsər sərindən ola bilər ki, hansısa problemlər olsun. Düşünürəm ki, teatrlara yeni əsərlər lazımdır. Eyni zamanda, yeni gənclər cəlb olunmalıdır. Musiqili Komediya Teatrının direktoru Əliqismət Lalayev bu fikri dəfələrlə bildirib. Müğənni Rəyana dəvət ediblər, müzikli hazırlayacaqlar. Bu özü yaxşı göstəricidir. Teatrdə iş mexanizmi düzgün qurularsa, ora tamaşaçı gələcək. Tamaşaçı güclü teatra dartmaq lazım deyil. Tamaşaçı öz qəlbi, sevgisi ilə sevdiyi teatra gəlməlidir. Gənclərə isə həm inanmaq, həm də da-

yaq olmaq lazımdır. Necə ki, bizə vaxtı ilə inanıb dayaq olublar.

- Amma bəzi gənclər teatrlarda onlara imkan yaratmadığından şikayət edirlər...

- Mən bununla razılaşmıram. "Məşədi İbad" da əksəriyyəti gənclərdir. Gənclər həm Musiqili Komediya, həm də başqa teatrlarda var. Dünyənin gəncləri biz idik. İndikilərə də inanmaq lazımdır ki, onlar daxili varlıqlarını, potensialını səhnədə nümayiş etdirsinlər.

- Gənclər arasında gələcəyin Arif Quliyevini, Səyavuş Aslanını, Yaşar Nurisini görürsünü?

- Əlbəttə, sadalanan adları görürəm. Belələri çoxdur. İncəsənət Universiteti istedadlı incəsənət adamları yetişdirir. Mən də orada dərs deyirəm. Ümumiyyətlə, "yetişdirir" demək azdır, gərək özün bu işdə iştirak edəsən, kəmək edəsən. Təəssüf ki, bəzi insanlar yalnız danışmağa üstünlük verirlər. Axı hər birimiz kənara çəkilib desək ki, "məndən bir dənədir", bu düz olmaz. Heç kəs əvəzolunmaz deyil. Hərənin öz adı, öz titulu var. Sabah Arif olmayanda Rəfael olacaq və sairə. Heç kim səhnəni tutub dayanmır.

- Aktyorların maddi vəziyyəti necədir, nisbətən yaxşılaşıbmı? İndi də maaş azlığına görə sənəti tərk edənlər çoxdur?

- Aktyorların əmək haqları bir qədər yaxşılaşıb. Mən prezident təqaüdüçüsüyəm. Fikrimcə, sənət maaşla ölçülməməlidir. Sevdiyin sənətdə 1 manat da alanda insana xoş olur. Amma onu deyə bilərəm ki, son zamanlar vəziyyət yaxşılaşır. Sənətçi hər bir vəziyyətə dözməlidir. İncəsənət qurban tələb edir. Əgər mən bu sənəti sevirəmsə, onun yolunda hər bir əzaba dözməliyəm. Yarıda qoyuramsa, deməli, mən sənətkar deyiləm. Sabah kimsə "maaş azdır, mən sənətdən gedirəm" desə, bilin ki, onun istedadı yoxdur.

İstedad maddiyyəti unutturur. Mən xorda oxuya-oxuya yarım ştata, sonra işə ştata keçmişəm. Daha sonralar işə aparıcı aktyorlardan olmuşam. 1973-cü ildən Musiqili Komediya Teatrında işləyirəm. 35 il az deyil. Gərək dözsən ki, nəticəsini görəsən.

"Bir gün bir uşaq ağaca çıxıb oğurluq edir. Bəşin yiyəsi onu görüb deyir ki, ay uşaq, düş aşağı. Yoxsa gedib dədəni çağıracağam. Uşaq da cavab verir ki, uzağa getmə, dədəm də o biri ağacdadır". Yəni bu da onun sevdiyi peşədir. Həvəs onu gətirib ora. Bütün peşə sahibləri öz işlərini belə həvəslə görürlər.

- Teatr xadimləri arasında nədənsə həmişə

narazılıqlar olub. Siz necə, hansısa aktyorun özünü nəzərə qarşı qərəzli mövqeyini hiss etmisiniz?

- Sənətdə belə insanlar çoxdur. Onu deyə bilərəm ki, mənim heç kimlə münasibət olmayıb. Ümumiyyətlə, belə hadisələrə qarışmamışam. Əli-qismət müəllim də dedi ki, aktyorlar teatrdə öz işi ilə məşğul olarsa, dedi-qodaya yer olmaz. Gəlirsən teatra, işləyir, yorulur və çıxıb gedirsən. Mən başımı aşağı salıb, öz işimlə məşğul olmuşam. Tanıdığım adamlara da bunu məsləhət vermişəm. Rol ver-dilər, götürürəm, vermədilər, gözləyirəm. Nəyə lazımdır "onunla oynamıram, bununla oynayıram" kimi ifadələr?! Sən işini gör, işinlə qalib gəl. Hünərin varsa, hünərin işində göstər. Yoxsa onun-bunun dalınca danışırlar. Belələrini tanımağa vaxtım belə yoxdur. Teatrdə kifayət qədər işim olur.

- Bu günün komediyası hansı səviyyədədir, insanları güldürmək çətinləşib?

- İndiki gülüş səhnələri güldürməkdən çox düşündürür. Amma sanballı əsərlərə az rast gəlirəm. Tamaşaçı gəmək neqativ halları düşünərək onu beynindən keçirib gülsün. Gülüş silahdır, atırsan nöqtəyə deyir və o zərbə ilə neqativliyi təmizləyir.

- Ən çox tənqid olunan komediya ustaları Rəfael və Coşqun cütlüyüdür. Onların qadın rollarını tənqid edənlər çoxdur. Siz necə, onları tənqid edənlərə qoşulursunuz?

- Mənim onlara münasibətim yaxşıdır. İfaları yerindədir. Onlar ssenari necə yazılırsa, elə də ifa edirlər. Orada rejissor və ssenarist yozumu var. Onlar məcburdular ki, yazıldığı kimi qadın rolunda çıxış etsinlər. Mən özüm də "Qısqac ürəklər" tamaşasında qadın rolunu ifa etmişəm.

- Bu günə qədər komik rollarınızla sevilmişiniz. Ürəyinizdə oynamaq istədiyiniz hansı obrazlar qalıb?

- Arzu edərdim ki, Ağa Məhəmməd şah Qacarı oynayım. Amma bilmirəm, oynaya bilərəm, ya yox. Mənə verərlər, ya yox, bunu da bilmirəm. Onu deyə bilərəm ki, belə bir arzum var. Lap əvvəllər Hamlet obrazını fəkirləşirdim. Bir dəfə oynadım. Gülməli alındı. Sabah Ağa Məhəmməd şah Qacar rolunda səhnəyə çıxsam, qorxuram ki, roluma inəmasınlar. Bir dəfə "Qəm pəncərəsi" filmində ciddi rol oynamışam. İndi də ciddi rol oynamaq istəyirəm. Mənalı, düşündürücü dram əsərində obrazlı, insanları düşündürə biləcək rol ifa etmək arzumdur...

● Z.RÜSTƏM